

Chambre des Représentants

SESSION 1957-1958.

11 MARS 1958.

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 30bis des lois coordonnées
relatives aux impôts sur les revenus.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DES FINANCES (1),
PAR M. MASQUELIER.

MESDAMES, MESSIEURS,

Dans le but de faciliter l'examen de la proposition de loi qui fait l'objet du présent rapport, nous croyons utile de reproduire le texte du § 1 et du 4° de l'article 30bis des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus :

« Est immunisée, la partie des bénéfices, rémunérations ou profits visés à l'article 25, § 1, qui est affectée :

» 4° à des libéralités faites à l'une des quatre universités belges, à la Faculté polytechnique de Mons ou au Fonds national de la recherche scientifique ou au Fonds national des études.

» Cette immunité n'est accordée que dans la mesure où l'affectation ne dépasse pas 5 % du revenu net imposable

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Van Belle.

A. — Membres : MM. Dequae, De Saeger, Eeckman, Fimmers, Harmel, Lamalle, Meyers, Parisi, Philippart, Scheyven, Schot. — Bertelson, Boutet, De Sweemer, Detiège, Martel, Merlot (Joseph-Jean), Paque, Tielemans (François), Toubau, Van Cleemput. — Grootjans, Masquelier.

B. — Membres suppléants : MM. Eyskens, Gaspar, Gillès de Pélichy, Lefère, Moyersoen, Van den Daele. — Cudell, Diriken, Juste, Sainte, Van Winghe. — Blum.

Voir :

695 (1956-1957) :

— N° 1 : Proposition de loi.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1957-1958.

11 MAART 1958.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 30bis van de samen-
geordende wetten betreffende de inkomsten-
belastingen.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER MASQUELIER.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Om de bespreking van het hier behandelde wetsvoorstel te vergemakkelijken, achten wij het nuttig de tekst over te nemen van het eerste lid en van 4° van artikel 30bis van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen :

« Geniet belastingvrijdom, het deel der bij artikel 25, § 1, bedoelde winsten, bezoldigingen of baten, dat wordt aangewend :

» 4° als gift ten bate van een der vier Belgische universiteiten, van de Polytechnische Faculteit te Bergen en van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek of van het Nationaal Studiefonds.

» Deze belastingvrijdom wordt slechts verleend voor zover de aanwending niet 5 % van het belastbaar netto-

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Van Belle.

A. — Leden : de heren Dequae, De Saeger, Eeckman, Fimmers, Harmel, Lamalle, Meyers, Parisi, Philippart, Scheyven, Schot. — Bertelson, Boutet, De Sweemer, Detiège, Martel, Merlot (Joseph-Jean), Paque, Tielemans (François), Toubau, Van Cleemput. — Grootjans, Masquelier.

B. — Plaatsvervangende leden : de heren Eyskens, Gaspar, Gillès de Pélichy, Lefère, Moyersoen, Van den Daele. — Cudell, Diriken, Juste, Sainte, Van Winghe. — Blum.

Zie :

695 (1956-1957) :

— N° 1 : Wetsvoorstel.

de l'année ou de l'exercice comptable envisagé, ni 5 000 000 de francs. »

La proposition de loi soumise à vos délibérations comporte un article unique libellé comme suit :

« Il est ajouté au premier alinéa du 4° de l'article 30bis des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, les mots : *à un institut d'enseignement moyen ou à un établissement d'enseignement technique ou professionnel* ».

Ce texte ne prête à aucune confusion. Il tend à faire bénéficier également de l'immunité fiscale les libéralités à d'autres institutions d'enseignement que celles qui sont visées au 4° de l'article 30bis que nous venons de citer.

Le but à atteindre est largement exposé dans les développements de la proposition. Celle-ci a été l'objet d'un examen approfondi au cours d'une réunion de la Commission des Finances.

Plusieurs commissaires, et notamment l'auteur de la proposition, sont intervenus dans la discussion dont nous donnons ci-après un bref aperçu.

Les arguments suivants ont été avancés par les partisans de la proposition :

1° Notre législation scolaire est basée sur le principe que l'enseignement privé doit faire appel à la générosité, s'il veut suivre l'essor de l'enseignement en général.

2° Lors de la discussion de la loi Collard, la nécessité des deux enseignements, officiel et libre, a été reconnue par des porte-parole de tous les groupes politiques.

3° Aucune subvention n'est accordée actuellement aux établissements d'enseignement libre mentionnés dans la proposition, pour leurs dépenses extraordinaires. D'autre part, on constate que les dotations pour les bâtiments scolaires de l'enseignement officiel seront encore augmentées; en effet, le Gouvernement vient de déposer deux projets de loi en ce sens.

4° L'enseignement technique libre soulage les pouvoirs publics en assurant à des conditions bien moins onéreuses pour eux la diffusion d'un enseignement nécessaire au développement de notre industrie. Les pouvoirs publics ont tout intérêt à encourager cet enseignement, qui avec l'enseignement officiel, doit aider à maintenir la situation préférentielle, au point de vue qualification professionnelle de nos hommes et de nos femmes, que nous occupons actuellement dans le Marché Commun.

5° La législation actuelle interdit toute majoration de crédits en faveur de l'enseignement technique privé, quelque soit la diminution de la valeur du franc et l'augmentation du nombre des élèves.

Un commissaire déclare que la proposition mérite d'être examinée. Il demande aux auteurs s'ils peuvent indiquer la diminution de recettes qui résulterait de l'application de la disposition, qu'ils proposent d'insérer dans notre législation fiscale en la compliquant une fois de plus.

Pour se faire une idée de l'importance de ces donations, le membre demande au Ministre de communiquer à la Commission le montant des libéralités faites aux universités, à la Faculté polytechnique de Mons, au Fonds national de la recherche scientifique et au Fonds national des études. Ces renseignements intéressants n'ont pu être fournis à votre Commission, l'administration ne possédant aucune statistique à ce sujet.

inkomen van het beschouwde jaar of boekjaar, noch 5 000 000 frank overtreft. »

Het U voorgelegde wetsvoorstel bevat een enig artikel, dat luidt als volgt :

« Het eerste lid van artikel 30bis van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen wordt aangevuld met volgende woorden : *van een inrichting voor middelbaar onderwijs of van een inrichting voor technisch of beroepsonderwijs* ».

Deze tekst is volkomen duidelijk. Er wordt mede beoogd de belastingvrijdom ook te verlenen voor giften ten bate van andere onderwijsinrichtingen dan die welke bedoeld zijn in het zoëven aangehaalde artikel 30bis, 4°.

Het nagestreefde doel wordt in de toelichting van het voorstel breedvoerig uiteengezet. Dit voorstel werd op een vergadering van de Commissie voor de Financiën grondig onderzocht.

Bij die bespreking, waarvan wij hier een bondige samenvatting laten volgen, werd het woord gevoerd door verscheidene leden, inzonderheid door de indiener van het voorstel.

Door de voorstanders van het voorstel werden de volgende argumenten aangevoerd :

1° Onze schoolwetgeving steunt op het principe, dat het bijzonder onderwijs een beroep moet doen op de edelmoe-digheid, zo het gelijke tred wil houden met de ontwikkeling van het onderwijs in 't algemeen.

2° Bij de bespreking van de wet Collard hebben woordvoerders van al de politieke fracties erkend dat het vrije en het officiële onderwijs beide nodig zijn.

3° De in het voorstel genoemde vrije onderwijsinrichtingen krijgen thans geen subsidies voor hun buitengewone uitgaven. Daartegenover staat, dat de dotaties voor de schoolgebouwen van het officiële onderwijs nog gaan worden opgevoerd, want de Regering heeft zopas twee wetsontwerpen in die zin ingediend.

4° Het vrij technisch onderwijs verlicht de lasten van de openbare besturen door het verstrekken tegen voor-hen minder zware uitgaven van een voor de ontwikkeling van onze industrie onmisbaar onderwijs. De openbare besturen hebben er alle belang bij dit onderwijs aan te moedigen, dat, samen met het officiële onderwijs, moet bijdragen tot het behouden van de bevoorrechte positie die wij thans inzake vakbekwaamheid van onze mannen en vrouwen in de Gemeenschappelijke Markt innemen.

5° De huidige wetgeving verbiedt gelijk welke kredietverhoging voor het vrij technisch onderwijs, in welke mate de koopkracht van de frank ook vermindert en het aantal leerlingen stijgt.

Een lid verklaart dat het voorstel verdient onderzocht te worden. Hij vraagt de stellers of zij kunnen opgeven welke vermindering aan ontvangsten het gevolg zal zijn van de toepassing van de bepaling, waarvan zij de opnemings in onze belastingwetgeving voorstellen en waarmee zij deze nog ingewikkelder maken.

Om een idee te hebben over de omvang van deze schenkingen verzoekt hetzelfde lid de Minister, aan de Commissie het bedrag mede te delen van de giften aan de universiteiten, aan de Polytechnische Faculteit te Bergen, aan het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek en aan het Nationaal Studiefonds. Deze interessante inlichtingen konden niet aan uw Commissie verstrekt worden, omdat het Bestuur dienaangaande over geen enkele statistiek beschikt.

D'autre part, déclare le même membre, un contrôle rigoureux de la comptabilité des organismes bénéficiaires s'imposerait afin de pouvoir vérifier si l'intégralité des libéralités qui leur sont faites est réellement affectée aux besoins de l'enseignement. Il attire l'attention sur les difficultés qui résulteraient de l'instauration de pareil contrôle, dont les partisans de la proposition eux aussi reconnaissent la nécessité.

Le commissaire conclut son intervention en déclarant que la proposition telle qu'elle est présentée par ses auteurs est trop simpliste.

Le Ministre déclare que de pareilles propositions ont été repoussées sous tous les gouvernements, à la demande des Ministres des Finances, soucieux de sauvegarder la matière imposable. Le Ministre fait remarquer que la jurisprudence administrative permet actuellement de faire certaines donations, déductibles des revenus taxables et il rappelle les dispositions en vigueur :

1. l'article 30bis, 4°, reproduit ci-dessus;

2. conformément à l'article 12 de l'arrêté-loi du 30 janvier 1947, les redevances à payer aux centres chargés de promouvoir le progrès technique des diverses branches de l'économie nationale, par la recherche scientifique, ainsi que tous subsides, dons ou legs à ces centres, sont exonérés de toute imposition fiscale;

3. moyennant production de toutes les justifications requises, l'administration admet, parmi les charges professionnelles, les subsides périodiques normaux et éventuellement les dons exceptionnels justifiés par des motifs impérieux, qui ont été accordés par des entreprises industrielles, commerciales ou agricoles dans l'intérêt permanent, largement compris, de leur exploitation, aux institutions d'enseignement supérieur, professionnel ou technique et de recherche scientifique, qui contribuent à former et à maintenir à la hauteur des progrès techniques leur personnel dirigeant, leur main-d'œuvre spécialisée, leur organisation, leur outillage et leurs procédés.

Ces subsides et dons ne sont pas admis comme des charges professionnelles dans le chef des donateurs, que pour autant :

1° que l'institution ou école bénéficiaire ait pour objet de pourvoir l'industrie, le commerce ou l'agriculture de personnel technique de qualité;

2° que l'enseignement dispensé dans l'école protégée ait une relation suffisante avec la profession du donateur;

3° que les dons soient indispensables au fonctionnement normal de l'établissement subsidiaire ou au maintien de son matériel à la hauteur du progrès.

Avant d'admettre ces dépenses parmi les charges professionnelles, les services de taxation doivent en référer à l'Administration centrale.

Le Ministre fait remarquer que la proposition aurait comme conséquence d'accorder d'une façon indirecte des subsides à l'enseignement privé. Il faudrait donc diminuer les subsides accordés directement à cet enseignement, parce que le Gouvernement actuel a sa politique en la matière et il appartiendra à la majorité qui sera constituée après les élections de décider s'il faut oui ou non continuer cette politique.

Mise aux voix, la proposition est repoussée par 11 voix contre 9.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
F. MASQUELIER.

Le Président,
F. VAN BELLE.

Verder, zo vervolgt hetzelfde lid, zou een streng toezicht moeten uitgeoefend worden op de boekhouding van de begunstigde instellingen, om na te gaan of de giften die zij ontvangen wel voor het onderwijs worden aangewend. Hij vestigt de aandacht op de moeilijkheden van een dergelijke controle, die nochtans ook door de voorstanders van het voorstel noodzakelijk wordt geacht.

Tot besluit van zijn betoog verklaart spreker dat het voorstel, zoals het door de indieners is opgesteld, te simplistisch is.

De Minister verklaart dat dergelijke voorstellen onder alle regeringen werden afgewezen, op verzoek van de Minister van Financiën, die het belastingobject wil vrijwaren. De Minister merkt op dat het krachtens de administratieve rechtspraak thans geoorloofd is bepaalde schenkingen te doen die van de belastbare inkomsten mogen worden afgetrokken, en verwijst naar de geldende bepalingen :

1. artikel 30bis, 4° (zie hierboven);

2. overeenkomstig artikel 12 van de besluitwet van 30 januari 1947 zijn de bijdragen aan de centra, belast met de bevordering van de technische vooruitgang van de verschillende takken van 's lands bedrijfsleven door het wetenschappelijk onderzoek, alsmede elke toelage, gift of legaat aan deze centra, vrijgesteld van elke fiscale aanslag;

3. tegen overlegging van alle vereiste bewijsstukken aanvaardt het Bestuur als bedrijfslasten de normale periodieke toelagen en eventueel de uitzonderlijke giften om dwingende redenen, die door nijverheids-, handels- of landbouwondernemingen in het blijvend belang, in de ruime zin van het woord, van hun bedrijf, werden verleend aan inrichtingen voor hoger, vak- of technisch onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, die ertoe bijdragen hun leidend personeel, hun gespecialiseerde werkrachten, hun organisatie, hun materieel en hun procédés op te leiden en op het peil van de technische vooruitgang te houden.

Deze toelagen en giften worden slechts als bedrijfslasten in hoofde van de schenker aanvaard, in zover :

1° de begunstigde inrichting of school ten doel heeft aan de industrie, de handel of de landbouw degelijk technisch personeel te verschaffen;

2° het onderwijs dat in de beschermde school wordt gegeven voldoende verband houdt met het beroep van de schenker;

3° de giften volstrekt vereist zijn voor de normale werking van de gesubsidieerde inrichting of om haar materieel op het peil van de technische vooruitgang te houden.

Alvorens deze uitgaven als bedrijfslasten te aanvaarden moeten de aanslagdiensten het advies van het Hoofdbestuur inwinnen.

De Minister wijst erop dat dit wetsvoorstel zou neerkomen op een indirecte subsidiëring van het privaat onderwijs. Derhalve zou men de toelagen die rechtstreeks aan dit onderwijs worden verleend moeten verminderen. De Regering voert haar eigen politiek, en de meerderheid die na de verkiezingen zal worden gevormd zal moeten beslissen of dit beleid al dan niet moet worden voortgezet.

Het voorstel wordt in stemming gebracht en met 11 tegen 9 stemmen verworpen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
F. MASQUELIER.

De Voorzitter,
F. VAN BELLE.

NOTE DE LA MINORITÉ.

Pourquoi le dissimuler ? Le rejet de notre proposition par la majorité des membres de la Commission nous a déçus et attristés.

Que demandions-nous ? C'est que les libéralités en faveur des établissements d'études moyennes et d'enseignement technique fussent affranchies de la taxe professionnelle, qu'il s'agit d'écoles de l'Etat, des provinces, des communes ou d'institutions libres.

Dans le principe, cet affranchissement est commandé par les besoins urgents de ces secteurs de l'enseignement. La généralisation de la gratuité d'une part, l'augmentation massive du nombre des étudiants, les nécessités de modernisation, d'outillage et de confort exigent d'énormes dépenses d'immobilisations.

L'Etat le comprend qui propose aux Chambres la création de deux nouveaux fonds de construction scolaires, dotés annuellement de 800 000 000 de francs, pour les seuls établissements de l'Etat.

Or, les écoles libres des deux secteurs : moyen et technique, comptent des populations de loin supérieures à celles des établissements officiels. Pour elles et en dépit de besoins urgents, pas d'émargement aux fonds scolaires, pas même la couverture de l'Etat pour les emprunts qu'elles devraient contracter.

Que faire ? Les dépenses de construction, d'ameublement voire d'outillage des établissements libres sont à la charge exclusive des institutions privées. Mais alors ? Seul le mécénat des personnes douées de fortune ou jouissant de larges revenus peut couvrir les dépenses extraordinaires de ces établissements.

Qu'on imagine que ces maisons, réduites à la misère, doivent fermer leurs portes et licencier leurs dizaines de milliers d'élèves. Les pouvoirs publics devraient incontinent en reprendre la charge, bâtir, meubler et outiller de nouveaux et nombreux établissements dans toutes les régions du pays. La charge se chiffrerait par de nombreux milliards à l'extraordinaire et d'autres milliards à l'ordinaire.

En ouvrant et en maintenant des écoles moyennes et techniques, l'initiative catholique épargne à l'Etat un fardeau qui serait insupportable.

Dites-nous, ne serait-ce pas, pour l'Etat, une chose utile d'encourager ce mécénat scolaire ? Encourager ? Non : plus vraiment, de ne pas le décourager en prélevant par l'impôt, 1, 2, 3, voire 5 dimes sur les libéralités affectées à ce service public qu'est l'enseignement ? C'est tout l'objet de notre proposition.

Le sacrifice sera léger pour le Trésor. En fait, il en allégera les charges. L'excédent budgétaire de 1958 permet de consentir à cette exonération qui ne coûtera qu'une fraction infime du dit excédent.

Pourrait-on craindre des abus ? Mais non. L'article 30bis existe déjà pour toutes les universités, l'école de Mons, le Fonds de la recherche scientifique, etc. Aussi bien nous avons pris soin de déclarer en Commission notre volonté de bannir les abus et d'envisager de continger l'affranchissement suivant les règles et modalités que dicterait un arrêté royal.

MINDERHEIDSNOTA.

Waarom het verbloemen ? Wij zijn teleurgesteld en bedroefd omdat de meerderheid van de Commissie ons voorstel verworpen heeft.

Wat vroegen wij ? De vrijstelling van de bedrijfsbelasting voor de giften die gedaan worden ten gunste van de middelbare en technische onderwijsinrichtingen, zowel wat betreft de Rijksscholen als de gemeentelijke, provinciale of vrije scholen.

Principieel is deze vrijstelling verantwoord wegens de dringende behoeften die in deze sectoren van het onderwijs bestaan. De algemene kosteloosheid van het onderwijs, enerzijds, en de massale aangroei van de schoolbevolking, de eisen inzake modernisering, uitrusting en comfort, anderzijds, vergen reusachtige beleggingen.

De Regering weet het, want zij stelt ons voor twee nieuwe fondsen voor schoolgebouwen op te richten, die jaarlijks over 800 000 000 frank zouden beschikken, voor de Rijksinrichtingen alleen.

Nochtans tellen de vrije middelbare en technische scholen een veel groter aantal leerlingen dan de Rijksscholen. Ondanks de dringende behoeften komen zij niet in aanmerking voor de schoolfondsen; de Staat weigert zelfs de door hen opgenomen leningen te waarborgen.

Wat nu ? De bouw, de inrichting en zelfs de uitrusting van de vrije scholen valt uitsluitend ten laste van de private inrichtingen. En dan ? Alleen door de vrijgevigheid van personen die vermogend zijn of ruime inkomsten hebben, kunnen de buitengewone uitgaven ervan bekostigd worden.

Gesteld dat zij, bij gebrek aan middelen, verplicht zouden zijn hun deuren te sluiten en hun tienduizenden leerlingen door te zenden, dan zou het Rijk onmiddellijk verplicht zijn deze ten laste te nemen en overal in het land nieuwe scholen op te richten, te meubileren en uit te rusten. Dit zou miljarden uitgaven op de buitengewone begroting en miljarden op de gewone begroting eisen.

De katholieke middelbare en technische scholen betekenen voor het Rijk de besparing van een last die ondraaglijk zou zijn.

Zou het niet nuttig zijn voor de Staat dit schoolmecenat aan te moedigen ? Aan te moedigen ? Liever : niet te ontmoedigen door het heffen van 1, 2, 3 of zelfs 5 tienden op de giften ten gunste van de openbare dienst die het onderwijs is ? Dit is het enige doel van ons voorstel.

Het offer zou niet groot zijn voor de Schatkist. In feite zou het zelfs een besparing zijn. Het begrotingsoverschot voor 1958 maakt deze vrijstelling mogelijk, die trouwens slechts een onooglijk gedeelte van dit overschot zou opslorpen.

Zijn misbruiken te vrezen ? Zeker niet. Artikel 30bis is reeds toepasselijk voor alle universiteiten, de school te Bergen, het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, enz. Wij hebben dan ook in de Commissie verklaard dat wij de misbruiken willen vermijden en de vrijstellingen beperken volgens bij koninklijk besluit te bepalen regelen en modaliteiten.

Un mot de la nécessité constitutionnelle des établissements libres. Lors de la discussion du projet de loi devenu la loi du 27 juillet 1955, les orateurs les plus qualifiés de la majorité ont reconnu la nécessité de laisser aux parents le choix de l'enseignement et de l'école, et proclamé les services que rendaient au pays les écoles catholiques.

Citons quelques extraits de ces discours :

17 avril 1955. — *Le rapporteur M. Mundeleer (Annales, pp. 4 et suiv.)*.

... Personne ne songe à refuser et personne ne refuse officiellement aux parents le droit d'avoir des écoles qui répondent à leur idéologie. Les parents croyants ont dans tout le pays des écoles qui répondent à leurs aspirations...

M. le Ministre Collard (p. 22).

... L'enseignement de l'Etat ne dispose pour vivre que des ressources de l'Etat. Elles sont connues et contrôlées par vous. L'enseignement libre, outre les subsides de l'Etat, dispose d'autres ressources. Je n'ai pas à les connaître et nul ne pourrait les contrôler, mais il serait puéril de nier qu'elles existent... La part des subventions ne peut être appréciée, comme on dit au tribunal, qu'*ex aequo et bono* et en tenant compte des éléments positifs.

... C'est au nom de l'intérêt général que l'Etat donne des subventions parce qu'il doit veiller à ce que tous les enseignements soient les meilleurs possibles.

M. Pierson (p. 15, 18 mai).

... L'enseignement libre, à côté de ses subsides qui seront équivalents en importance aux ressources des établissements du secteur officiel, disposera en outre des ressources constituées par ses revenus privés.

M. Dupont. — Lesquelles ?

M. Pierson. — Lesquelles ? Vous posez la question. Et bien, je vais vous répondre. Je dis que ces ressources doivent être importantes, puisque pendant un siècle elles ont suffi pour permettre aux établissements de l'enseignement libre d'acquiescer une prospérité à laquelle on rend hommage...

On rend hommage aux sacrifices que les parents catholiques ont consentis pour permettre l'édification de nombreux collèges.

26 mai 1955. — *M. le Ministre Collard*.

En face de tout ce que les pouvoirs publics dépensent pour l'enseignement officiel, non seulement à l'ordinaire, mais à l'extraordinaire, en constructions et en investissements immobiliers, il faudrait, pour que le tableau soit complet et correctement discutable, mettre tout ce que l'Eglise, les Congrégations et les communautés catholiques dépensent pour l'enseignement libre (*violentes protestations sur les bancs sociaux-chrétiens*).

13 juin 1955. — *M. le Premier Ministre Van Acker*.

... Mon seul souci est qu'il y ait assez d'écoles officielles et j'ajoute, assez d'écoles libres, pour permettre aux parents de choisir, pour leurs enfants, l'école qui correspond à leurs convictions philosophiques.

Een woord over de grondwettelijke noodzakelijkheid van de vrije onderwijsinrichtingen. Bij de behandeling van het wetsontwerp dat de wet van 27 juli 1955 is geworden, hebben de meest gezaghebbende sprekers van de meerderheid erkend dat het noodzakelijk is, aan de ouders de keuze van het onderwijs en van de school te laten, daarbij wijzend op de diensten die door de katholieke scholen aan het land worden bewezen.

Laten wij enkele uittreksels uit die redevoeringen aanhalen :

17 april 1955. — *De heer Mundeleer, verslaggever (Handelingen, blz. 4 en volg.)*.

... Niemand denkt eraan, de ouders het recht te ontzeggen over scholen te beschikken die aan hun ideologie beantwoorden, noch hun dit officieel te weigeren. De gelovige ouders beschikken overal in het land over scholen die aan hun betrachtingen beantwoorden...

Minister Collard (blz. 22).

... Om te bestaan beschikt het Rijksonderwijs slechts over de geldmiddelen van de Staat. Deze zijn gekend en zijn aan uw toezicht onderworpen. Buiten de Rijkssubsidiën, beschikt het vrij onderwijs over andere geldmiddelen. Het hoort mij niet toe deze te kennen en niemand heeft er toezicht op uit te oefenen, maar het ware kinderachtig het bestaan ervan te loochenen... Het aandeel van de toelagen kan, zoals bij de rechtbank wordt gezegd, slechts *ex aequo et bono* worden beoordeeld, rekening houdend met de positieve gegevens.

... Subsidiën worden door de Staat verleend in het algemeen belang, omdat hij er zorg moet voor dragen, dat ieder onderwijs zo goed mogelijk zou zijn.

De heer Pierson (blz. 15, 18 mei).

... Het vrij onderwijs zal, naast de hem verleende subsidiën, waarvan het bedrag gelijkwaardig is aan de geldmiddelen van de inrichtingen van de officiële sector, bovendien beschikken over geldmiddelen herkomstig uit private inkomsten.

De heer Dupont : Welke ?

De heer Pierson : Welke ? U stelt die vraag. Ik zal ze dus beantwoorden. Ik zeg dat deze inkomsten ongetwijfeld belangrijk zijn, vermits zij gedurende een eeuw hebben bestaan om het de inrichtingen van het vrij onderwijs mogelijk te maken, een bloei te bereiken, waaraan hulde wordt gebracht...

Hulde wordt gebracht aan de opofferingen die de katholieke ouders zich hebben getroost om de oprichting van talrijke colleges mogelijk te maken.

26 mei 1955. — *Minister Collard*.

Tegenover alles wat de overheid besteedt aan het officieel onderwijs, niet alleen op de gewone maar ook de buitengewone begroting, in de vorm van bouwwerken en van onroerende investeringen, zou men, om een volledig beeld te hebben waarover men een juist oordeel zou kunnen vormen, moeten toevoegen alles wat de Kerk, de Congregaties en de katholieke gemeenschappen voor het vrij onderwijs uitgeven (*scherp protest op de christelijk-sociale banken*).

13 juni 1955. — *Eerste-Minister Van Acker*.

... Mijn enige bekommernis is, dat er voldoende officiële scholen zijn, en ik voeg eraan toe voldoende vrije scholen, opdat de ouders voor hun kinderen de school zouden kunnen kiezen die beantwoordt aan hun levensbeschouwing.

Nous nous refusons à penser que nos collègues auraient parlé contre leur pensée. S'ils ont souligné le rôle nécessaire des écoles libres, seraient-ils illogiques et souhaiteraient-ils la fermeture de ces écoles dont les éminents services rendus à la collectivité sont proclamés par eux ?

La mesure que nous proposons est tellement juste, modérée et utile à l'Etat lui-même que nous n'abandonnons pas l'espoir de voir la majorité s'y rallier.

Combien cela opérerait une heureuse détente dans les esprits et dans les cœurs, à la veille de la campagne électorale !

Nous insisterons pour que la Chambre se prononce avant la clôture de la session.

Wij weigeren te geloven dat onze collega's tegen hun overtuiging in hebben gesproken. Als zij wijzen op de onmisbaarheid van de vrije scholen, kunnen zij dan inconsequent zijn en de sluiting verlangen van deze scholen, waarvan zij de uitstekende diensten ten bate van de gemeenschap openlijk erkennen ?

De door ons voorgestelde maatregel is zo billijk, zo gematigd en zo nuttig voor de Staat zelf, dat wij blijven hopen dat de meerderheid er zich zal bij aansluiten.

Zo zou zij, aan de vooravond van de verkiezingscampagne, een heilzame ontspanning in de geesten en de gemoederen kunnen bewerken !

Wij vragen met klem dat de Kamer zich vóór het sluiten van de zitting zou uitspreken.

M. PHILIPPART.

P. HARMEL.

R. SCHEYVEN.
